

Corona Virüsü nedeniyle borçlar mücbir sebep gerekçesi ile ertelenebilir mi?

Türk Borçlar Kanunu'nda bir tanımı olmayan mücbir sebep,

Yargıtay içtihatlarına göre :

Borçlunun faaliyet ve işletmesi dışında meydana gelen, genel bir davranış normunun veya borcun ihlâlüne mutlak ve kaçınılmaz bir şekilde yol açan, öngörülmesi ve karşı konulması mümkün olmayan olağanüstü bir olaydır.

Bu anlamda deprem, sel, yangın, salgın hastalık gibi doğal afetler mücbir sebep sayılır. Yargıtay içtihatlarına göre sadece doğal olaylar değil, sosyal, hukuki veya insana bağlı beşeri bir olay da mücbir sebep olabilir.

Mesela Yargıtay ihraç-ithal yasaklamalarını mücbir sebep saymıştır. Mücbir sebebin varlığını ve borcu ifa etmenin imkansızlığının bu sebepten ileri geldiğini ispat eden borçlunun borcu sona erer.

Başka bir anlatımla, önce bir mücbir sebep olmalı ve mücbir sebep sayılan bu olay ile borcun yerine getirilememesi arasında bir sebep-sonuç ilişkisi bulunmalıdır.

Mücbir sebep, kusurdan uzak, sezilemeyen, karşı konulamayan gerçek bir olay olmalıdır. Buna göre, gerçekleşmiş bir deprem bir mücbir sebep iken, deprem olabilir beklentisi bir mücbir sebep değildir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün koronavirüs pandemik olarak tanımlaması tehdidin küreselleştiğini vurgulamak için yapılmış olup gerçekleştiğini göstermez. Salt tehdidin boyutuna ilişkin

yapılan bu açıklamanın hukuki olarak bir mücbir sebep sayılamayacağı görüşü günümüzde önem kazanmaktadır

Zaten, borçlu mal varlığından veya başkalarından kredi (borç) almak suretiyle para borcunu ödeme olanağına her zaman sahip olduğundan, para borçlarında ifa imkansızlığı da söz konusu olamaz.

Günümüzde Çok alışık olunmayan bir durumla karşı karşıya olduğumuz bu günlerde Mücbir sebep telafisi olmayan bir durum için kullanılacağı düşünülmektedir.

Tüketiciler, pandemi durumunu haklı olarak mücbir sebep olarak kullanıyor.

Ancak şirketler tüketicilere ödeme yaparken kendileri zor durumda kalıyor.

Bu durum yukarıdan aşağıya tüm ödemeleri ve sistemleri etkiliyor.

Hükümetin devreye girerek bu durumdaki işyerni koruma altına alması gerekiyor.

Yani kredilerin ertelenmesi ya da makul şekilde yeniden vadelenmesi için bir karar alınabilir.

6 ay ya da 1 yıl ödeme ertlemeleri düşünülebilir.

İşyeri sahibi virüsten etkilense dahi bunu mücbir sebep göstererek kredinin iptalini isteyemez. İstese de banka bunu kabul etmez. Süreç mahkemeye taşınır.

Bu da çok uzun yıllar sürer. Karar çıkana kadar şirket iflas eder alınacak olumlu bir sonucun da pek bir anlamı olmaz Şirketin iflası beraberinde çok daha fazla kişiyi etkilemiş olur.

